

Naša Sloga izlazi svaki 1 i 16 dan mjesečno i stoji s poštarinom za cijelu godinu 2 for a za kmeta 1 for.; razmjerno za pol god. 1 f. a za kmeta 50 novč. Izvan carevine više poštarina. Pojedini broj stoji 6 novč.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politični list.

„Slogom rastu male stvari, a nosloga sve pokvari.“ *Nar. Post.*

Oglasi se primaju po navodnoj cieni. Pisma neka se šalju platjone poštarine.

Nepodpisani se dopisi ne upotrebljavaju. Dopisi se ne vraćaju. Uredništvo i Odpravništvo nalaze se *Via Nuova N.º 4 piano I.*

Godina V.

U Trstu 1. Novembra 1874.

Broj 21.

Pogled po svijetu.

U Trstu 30. listopada.

Dne 20. otvorilo se u Beču naše carevinsko vijeće. U prvom redu bijaše mu predložen potrošak za dojdnu godinu 1875. Iz ministarskoga se izvješća vidi, da će nam potrošak previšiti dohodke za dvanaest milijuna. Dakle nesmažemo toliko, koliko trošimo.

U Ugarskoj otvorio se također parlament. I tamo se muče na svakoj način, da izravnaju potrošak i dohodak. Vele, da će u tom ministar Giczi i uspjeti, al da će osiromašiti zemlju do kraja financijskim predlogom, što ga misli podnesti parlamentu. Al ono, to nije ni tamo na svojem mjestu, jer sve ide samo u korist Mađarab, a nemagjarski narodi, kakono Slovaci, nemogu imati ni za svoje novce svojih slovačkih školah, jer im jih vlada zatvara, koja bi imala dužnost uzdržati jih i njegovati.

Dne 29. otvorio se u Berlinu njemački parlament. Otvorio ga prestolnim govorom sam car. U tom govoru uvjerava svijet o miroljubivosti njemačkoga carstva. Al govori i o zakonu o tako zvanom „crnoj vojski“ ili o sveobćem oružanju, koje pretvara svu Njemačku u jednu jedinu kazarnu. To nesluti na mir, zato je i Rusija preustrojila prema Njemačkoj svoje vojništvo, da ju neprpravnu nezateče susjed, makar bio i najbolji prijatelj. Iz Rusije se čulo, da su se doslukom cara sastali u Varšavi poljski domorođci također iz same Prusije. Iz toga izvode nekoji, da car misli uzpostaviti staru poljsku kraljevinu, da mu bude slavenskoj Rusiji slavenska predstraža proti silovitoj Njemačkoj. U Berlinu pustili su Arnima na slobodu, jer da je bolan, uz jamčevinu od sto hiljada toliarah. Sad sude Kullmannu, al iz svega se vidi, da je ono luđa.

U Francuskoj sve neizvjestno, tako isto u Španjolskoj. Doli na turskoj granici dogodilo se koješta, što bi moglo imati svakojakih posljedica: Turci su ubili u Podgorici više Crnogoracah, koji po običaju zemlje nebi imali ostati neosvetljeni. Austrija je s dogovorom Rusije i Njemačke i preko Turske nakana stupiti u trgovački dogovor sa kneževinama Srbijom i Rumunjskom.

Sveučilište Franje Josipa I.

Što smo svi željno želili toli u kraljevini koli izvan nje, čemu smo se svi unapred onako veselili kao ozebao suncu, o čem su već i naši otci prošlih stoljetjah svašta u pameti snovali, to je

PODLISTAK.

ODZIV IZAZIVU.

B. Barozzi, opisujući poljski „Divič“ u časopisu „Cosmorama pittorico“ godine 1835. br. 51, nametlje si pitanje odkale mu ime „Orlando i Orlandino.“ Nenaponinjuć pisca, iz koga uzimlje te naravno nevjernjuć mu, evo kako si sam odgovara: „Vojvoda Alfonso ferrarski posla Ljudevita Ariosta kao upravitelja u Cafargnann, provinciju Appeninsku u vrijeme uzburkano i pogibeljno s nedjelah bezbožnjakah, tupežah i banditah, kako piše sam u satiri na Sišmana Malaguzza. Sa razboritim i umjerenim držanjem svojim bez pomoći smrtno kazni, podje mu za rukom povratiti pokrajini mir i osnažiti ju od one kuže ljudih. Od ovih velika većina pobjegne na obale Istre i Dalmacije, kao mjesto po odnošaju vremena njihovomu sastanku najprikladnije. Do ovdje povjost.“ Ovi nadošli i u Pulu, pa ga tako nazvaše.

Evo tako bi nam bilo odgovoreno na ono pitanje, koje je pisac mudro zamučao. —

Slijedimo pisca tragom njegova djela dalje. U okvir povjesti Istrije spadaju u kvarnerski otoci Krk, Cres i Lošinj. Što je bilo prije, nego li dodjismo mi Hrvati na jug, nije nas skrb. Recimo samo, da su ti otoci došli pod gospodstvo rimsko.

„Od ovih, veli pisac, dodju pod gospodstvo bizantinsko za tim ugarsko po tom slovjensko.“

evo uspelo, prispjelo i postalo živom istinom — sad imamo i mi kao svaki izobraženi narod svoje sveučilište, to jest, najviše škole u svojem materinskom jeziku u glavnom gradu hrvatskoga naroda, u krasnom i prijaznom Zagrebu!

Temelj tim školam bio je postavljen 1866. godine, kad su Hrvati svetkovali u Zagrebu tristogodišnju uspomenu našega najvećeg junaka, hrvatskog Leonide, Nikole Zrinjskoga. Tu nastade na svetčanoj gostbi slavni biskup Strossmayer i reče, da će Hrvati podignuti najljepši spomenik tomu junaku, ako povjesiv zahrdjalo oružje, pristanu uz znanost i knjigu te osnuju mladenačko nadučalište, hrvatsko naime sveučilište. Jer znanstvo je oružje novoga vjeka, škola i knjiga vježbalište novovjekih junakah, pa i budućih braniteljah hrvatske domovine i njezinih pravah. I položi za dobar početak svojoj uzvišenoj misli pedeset hiljada forinti. Taj početak bio je blagoslovljen od Boga, jer su Strossmayerov izgled slijedili hrvatski gradovi i mnogobrojni imućni ljudi u zemlji, pa dali tko 50, tko 30, tko 10 hiljadah forinti itd. a i sami neimućni tko novčić tko dva na svakom sastanku i u svakoj prigodi, tražeć tim od sabora, da se Strossmayerova misao i želja svega naroda zakonom prihvati i oživotvori. Zakon bi učinjen i potvrđen od cara i kralja, kad je godine 1869. sa svojom sjajnom supragom pohodio Hrvatsku i njezin glavni grad Zagreb. Sveučilište je dakle bilo po zakonu gotovo, nije ga trebalo nego otvoriti, što se je i dogodilo brigom i nastojanjem slavnoga bana Ivana Mažuranića, koji je dne 19. tek mjeseca obavio tu uzvišenu svetčanost u ime nj. veličanstva cara i kralja, Franje Josipa I.

Svetčanost je trajala tri cijela dana, naime 18., 19. i 20., al pravo reći započela se još subotu u večer, kad je skoro sav Zagreb s banom na čelu kranio put željezničkog kolodvora, da tu dočeka i pozdravi biskupa Strossmayer, prispievšeg na taj narodni pir. Sutra dan u jutro bijaše dočekivanje gostiuh od strane odhora, hrvatskih pjevačkih društvah i mnozine puka, kojom prilikom bjehu dočekani slovenski zastupnici, ljubljanski sokol i ostali gosti neopisivom radošću i veseljem. U gradu nigdje prozora, a da se na njem neviše hrvatska zastava, kao da pozdravlja dobrodošle goste, što vrve cio dan dubkom punimi ulicami. Na večer cviet zagrebačkog gradjanstva i nadošavših gostiuh sastade se u narodnom Teatru, gdje se prikazivala kao u slici sva prošlost hrvatskoga naroda do sutrašnjega dana. Ponedjeljak u 9 sati, da izprosi svojemu radu blagoslov od Boga, ode sve u prvostolnu crkvu, gdje je obavljao svetčanu službu božju nadbiskup Mihalović. Teško da je ta veli-

Što je tu hotio pisac da zamučti, tko nevidi?

Iz rukuh bizantinskih dodjoše otoci u ruke Ugrah ili Mađjarah, a po ovih istom u ruke Slovjenah! Kada i kako si jih Ugri predobiše, ili na dar dobiše od Bizanta, mi niti naobraženi svijet neznamo. Mi znamo, da su se Ugri istom koncem IX. vjeka spuštali u Panoniju, a u drugoj polovici X. vjeka uredili se na državnu stalno, posjednuv one predjele, u kojih i danas stanuju. Nadalje znamo, da su Hrvati već početkom VII. vjeka iztjerali odanle Obrete zauzeli one predjele, osnovali državu, koja se je već pod konac slijedećega a početkom IX. vjeka s uspjehom borila proti najsilnijim tada u Evropi Frankom. Istom tik pod konce XI. vjeka uočise prvi pod Magjari hrvatsko more, a godine 1102 izabraše si Hrvati slobodno za kralja Kolomana ugarskoga, pošto se je svečano zakleo, da će štovati i siliti da se štuju „svete hrvatske pravice.“ To bi bilo vrijeme, u kojem bi spadali kvarnerski otoci, putem Hrvatske u zajednicu hrvatsko-ugarsku, nipošto pod Ugarsku.

Po Ugrih, veli pisac, dodjoše otoci o ruke Slovjenske. Koji su ti Slovjenci? ako smjemo pitati.

Znamo mi, s koje strane vjetar puše. Znamo da strepíte pred slavnim imenom hrvatskim; znamo, da se ga bojíte kao vrag tamjana; znamo suviše, da pisac ili svojim naravskim, ili vanjskim kojim nagonom gleda kroz ovo djele, što pod njegovim imenom izadje, da omrazi, da razprši, da uništi ime hrvatsko, koje njim svima kao da će zadati trudna posla.

To će nam medjutim još jasnije puknuti med očima slijedom ovoga djela.

čanstveni hram bio ikad puniji, što je onoga dana. Po službi božjoj sgrne se sve što je moglo u sabornicu, koja je za taj dan nadomjestila sveučilištnu dvoranu iliti aulu. U 11 sati stapi u dvoranu ban trojedne kraljevine, pratjen od najvećih dostojanstvenika, te kao kraljevski zastupnik uzme mjesto na prestolju, uz burno i neopisivo pozdravljenje sakupljene gospode, poslje što je bio istim uzhitom pozdravljen biskup Strossmayer, kad je nešto pred banom došao u dvoranu. A sad tko da opiše veličanstvenost onoga trenutka, kad se na temelju zakona obavljalo u pravom smislu otvaranje sveučilišta, po običaju i obredn, punu ozbiljnosti i dostojanstva? Ja neću, nego ću samo reći, da je njegova preuzvišenost ban dao prije svega pročitati pismo, kojim ga nj. veličanstvo imenuje svojim zastupnikom kod te svečanosti, pa se iza toga pokrio kalpakom u ime svojega punomoćja. Poslje toga bi pročitao saborski zakon, kojim se utemeljuje sveučilište i kraljeva potvrda toga zakona. Na to ban latinskim jezikom, kojim je i dotle govorio, proglasi svečanim glasom, da je od onog časa otvoreno u Zagrebu Sveučilište Franje Josipa I. Što je tu bilo, kako se tu nazdravljalo caru i kralju i novomu sveučilištu, to se neda opisati, pa će i ostal neopisano. Iza tog obreda namjesti ban u svojem dostojanstvu sveučilišnog rektora Mesića, rekavši mu, kako njemu i gg. profesorom, njegovim drugovom, izručuje narod hrvatski svoje najdragocienije blago, svoje sinove, a oni neka jih goje i odgoje Boga, kralju i domovini! Na to ustane rektor Mesić i izreče podulji govor. Za tim vrstili se pozdravni govori zastupnikah stranih sveučilištah i učeničkih društva, njih šestnaest na broju te bijahu svi uzhitom primljeni, a naimo pozdrav ugarskog ministra Paulera, onda rektora bolonjskog sveučilišta Policini-a, prorektora berlinskog sveučilišta Gneista, i zastupnika slovenske Matice Dra. Koste, koji je Hrvatje sasvim uzbito, rekav, da su Slovenci i Hrvati jedan narod, pa da je sveučilište Franje Josipa I. i njihovo sveučilište. Bio je burno pozdravljen i govor brata Slovaka, g. Čulena, bivšega ravnatelja jedne razpušćene od Magjara gimnazije slovačke u Ugarskoj, koji prozboriv o velikoj zadaći hrvatskog sveučilišta, zaključiv svoj vele zanimivi govor onimi evangjelskim besedami: „Date nobis de oleo vestro, quia lampades nostrae extinguuntur!“ Ti pozdravi su se govorili u latinskom, njemačkom, talijanskom, češkom, poljskom, slovenskom, slovačkom i našem hrvatsko-srbskom jeziku. I tako bi konac otvorenim obredom.

U tri sata sjedu pozvaniči za stol na svetčanu gostbu, njih do 250, da se odmore i okriepu te razvesele uz govore i napitniče kralju, Mažuraniću, Strossmayeru, gradu Zagrebu, sveučilištu i svim stranskim zastupnikom. Na večer toga dana bijaše vas Zagreb neobično liepo razsvjetljen, a po gradu nosilo zapaljene baklje preko šeststo ruku, pjevajuć vesele narodne pjesme, uz pratnju neizmjerne množine puka. Pa dočim se u banovih dvorovih sastao cviet najodličnije gospode na večerno bavišće, to su se na drugoj strani grada veselili po djački mladi hrvatski sveučilištari sa svojim drugovi, zastupnici stranih sveučilištah. U utornik bijaše pred podne koncert, a na večer svetčani ples u Teatru. I tim, da rečem u kratko, bio je konac svečanosti, obavljenoj kroz svo vrijeme u najvećem redu, slozi i bratinskoj ljubavi.

Onih danah bilo je u Zagrebu do deset hiljada gostiub. Deset sveučilištah bilo je licem zastupano, a trideset i pet poslalo

je pismeno novomu zagrebačkomu svoje čestitke. Tom prigodom prispielo je sa svih strana domovine, carevine i vanjskih zemaljah preko četiristo brzozajavnih čestitkah i pozdravah. I tudje novine pišu veoma liepo i prijazno o toj narodnoj svetkovini. Iz njihovih izvješćah se vidi, da shvaćaju svu veliku važnost zagrebačkog sveučilišta, pa iskreno čestitaju Hrvatom na dobru početku na putu napredka i prosvjete.

Nego, bratjo Hrvati! svečanost je bila i prošla, gosti su se razišli, a mi smo ostali, da pokažemo svijetu, što smo kadri učiniti na znanstvenom putu, kojim smo se evo u dobar čas zapuili. Sad je red, da naša mladež, zenica oka našega, prione uz knjigu živom željom, krepkom voljom i neumornom marljivošću. Život je ozbiljnost zato ga treba ozbiljno i upotrebiti. Samo ozbiljnim i savjestuim radom hoćemo doći k cilju, koji smo sebi postavili — i u to ime Bog pomoz!

Hrvatsko sveučilište in Slovenci.

Kakor smo v zadnjih dveh brojih našega lista povedali, otvoreno je bilo u Zagrebu sveučilište in prisotni so bili tudi Slovenci in bili so srčno sprejeti. Ideja, da smo s Hrvati en narod, da moramo ni vsakako težiti, da se v bodoče, kadar bodo razmere ugodnejše, zedinimo s Hrvati, ter da za to prej narod pripravljamo, — ta je pri nas uže (jurve) dalje časa njegovana in trdno vsajena v srce vseh Slovencev, ki mislijo o bodočnosti svojega roda. Baš pri tej priliki otvora zagrebaškega sveučilišča smo z veseljem opazili, da ta ideja tudi mej Hrvati vedno (uvjek) već tla pridobiva. Tudi Hrvatje izpoznajajo kakor mi, da kot mali narod ne morejo na pr. literature imeti, katera bi bila vredna sveučilišča; in velika dostojna literatara je podlaga narodne velikosti. Za to nas Hrvatje trebajo kakor mi njih. Osobito ker se Srbi tako čudno, tako nam nerazumljivo protivniški nasproti Hrvatom vedó (ponašaju), bode poslednjim sukurs (pomoč) tako žilavega in delavnega naroda, kakor je naš slovenski, sigurno ljub. Da smo mi pripravljani s časom popustiti v vseh veliko-literarnih stvarah svoje narečje in poprijeti hrvatsko-srbskega, to smo uže mnogopot izrekli. Istina pak je, da predno nijmo politično zblizeni, bode tudi jezikovo zedinjenje neizvršljivo ostalo. Pripravljati se na to pač moremo in se tudi pripravljamo. Hrvatje sami nam dajo svedočno, da je naše pisanje od denes njim vse bolj razumljivejše, nego slovenska pisava pred desetimi leti. A še mnogo več, nego mi s peresom more storiti neposredna dotika, v katero bi prišla naša odrasla mladina z jezikom, narodom in slovstvom hrvatskim, in to na hrvatski univerzi.

Ali pa bode to mogoče? Žalibog, da nam je ves čas slavljena veselje kalila misel, da denašnje razpolovljenje države v Cis- in Translajtanijo državopravno čini Hrvatsko za nas inostransko ali tujo deželo (zemlju). Kakor doktorski diplom i v Pešti dobljeni pri nas ne veljajo nič, tako bode zagrebaške univerze izpit pri nas neveljaven. Peštanski doktor pri nas ne more advokat biti, tako tudi v Zagrebu izštudiranemu filozofu ne bode cislajtanska vlada pri nas profesorske službe dati hotela, niti absolviranemu juristu avskultantstva pri naših sodiščih dala. Odkar je dualizem v mo-

Spomenuv, da su u IX. vieku Saracini opustošili ove otoke, ovako nastavlja svoje povjedaње: „Godine 1000 budu djelomice podčinjeni (otoci) od dužda Petra Orseola republici mletačkoj, dielomice dadoše se pod pokroviteljstvo, koje se u XIV. vieku izvrže u pravo gospodstvo.“

Mi koji nismo vikli služiti se povjēstju u podle svrhe, već ju smatramo kao znanost, dakle svetu i nepristranu, znamo iz dbe Orseola, da je on prvi, za kralja hrv. Držislava, uzkratio godišnji danak, što ga plaćahu Hrvatom njegovi predšastnici, da jim bude slobodno ploviti hrvatskim morem. Pozvan od Zadranah, a da se Hrvatom osveti, što mu zaplenjuju brodove s neplaćena danka, dolazi Orseolo u Dalmaciju te prisili neke otoke da pripoznaju vrhovništvo mletačko, koje je tako dugo trajalo, kako dugo je Orseolo svojim galijama oblićao rečene otoke. Istom 1018. opet pozvani od Zadranah dolaze Mletčani na hrvatsko tlo. Vraćajuć se izpod Zadra, koga pod svoju zaštitu uzeše, prisile otoke Krk, Cres i Rab na neznanat godišnji danak. Tako se ima sa osvojenjem g. 1000 ovih hrvatskih otokah po Mletčanih. —

Desetak godina kasnije opet izčezavaju iz otih krajevah Mletčani. Za hrv. kralja Petra Krešimira (od 1050—1074) bili su ovi i drugi hrv. otoci Dalmacije kiselo groždje lesici u bajki za Mletčane.

Istom kasnije, kad nastane metež i borba za krunu u Hrvatskoj, vidimo, da Mletčani s uspjehom si podčinjaju po koji grad Dalmacije. Na 1103 odriče se duždo naslova „Dux Dalmatiae atque Croatiae“ te tim svakoga prava na ove predjele, i sklone Kolomana na savez proti Normanom, koje složno i protjeraše. —

U XIII. vieku su kvarnerski otoci u rukuh Frankopanskih. Da budu sa Mletčani u miru, priznadoše jih kao pokrovitelje, nu kada bi od njih Mletčani zahtjevali pomoć, izpričavali bi se, da se nemogu zamjeriti Hrvatom i obratno. Samo na taj način mogla je cvasti zemlja, kojom upravljahu. Pak i sbilja vidimo, da se statuti iz te dobe izood blagog okrilja Frankopanskog nebi sramili sa slobodomlja i čovječnosti niti našega, nek mo li moralno propaloga XIII. vieka.

Gdje se dižu muževi, kao što su slavne uspomene Frankopani, gdje se pišu hrvatski zakonici (statuti otoka Krka), gdje se još danas Bogu slava na hrv. jeziku poje, gdje je naselbina mletačka stisnuta u dva, tri gnjezdašca, kao što je Krk i Cres; tu rek bi, da nije bilo baš plodno polje proždrlomu mletačkomu lavu. —

Doba Ljudevita Vel. je za Mletčane doba Petra Krešimira. Duždo se odriče prišivenih si prenaglo naslovah, te priznaje, da na hrvatskom mora neima nikakova prava; jer je Ljudevit išao silom na sam osinjak, a nije puštao, da se ose razlete, te ga u njegovom posjedu uznemiruju. To se zgodi 1358, dakle već u drugoj polovici XIV. vieka, gdje naš pisac tvrdi, da se je pokroviteljstvo mletačko izvrglo u pravo gospodstvo. Istom kasnije se je sbilja izvrglo; nu naša nije pisati povjest, bilo nam je samo izazivu se odazvati.

U svom historičnom okviru kazuje nam dalje pisac gospodare Istriji i otokah do našega dana, gdje je dielom Cisleitanije, države Austro-ugarske.

Time završuje svoj okvir historični.

(Sliediti će.)

narhiji, je namreč Pešta in Zagreb za nas „ausland“. To isto velja za Dalmatince in Istrane, ki so Hrvatom po jeziku še bližji nego mi. Uže zdaj (sada) vemo (znamo) za roditelje, ki bi svoje sinove rajši v Zagreb poslali, nego v Beč ali Gradec, ali oni premislek jih bode zadrževal.

Trebalo bode torej (toga radi), da hrvatska vlada in naši slovenski kakor dalmatinski državni poslanci vse poskušajo, da se ta nedostatek odpravi, resp. da se zagrebske univerze diplomi in izpiti tudi za Slovenijo, Istru in Dalmacijo kot veljavni proglasijo. Hrvatski vladi bode gotovo na tem ležeče, da je univerza dobro obiskana torej bode sigurno vse storila, kar je v njeni moči, in Nj. veličanstvo, cesar Franc Josip, čegar ime zagrebsko sveučilišče nosi, bode gotovo skrbel zanj in odpravil te zavire (zapreke) nje-govega razvoja. Naši slovenski poslanci pak naj izvole sami preudariti in skleniti po kakem načinu v tej zadevi (stvari) mogó oni svojo besedo in priprošnji založiti, da želja našega naroda v tem na javno pride in se usliši.

(Slovenski narod.)

Devetnajsti oktobra.

(Pučka pisma po Kačiću.)

Rano rani starac Radovane,
Rano rani, bilu knjigu piše
Na kolino svoga pobratima,
Milovana iz gorice crne.
U knjigi mu lipo govorio:
„Da si zdravo, sladki pobratime,
Milovane iz gorice crne,
Ako l' jesi gdigod u životu,
Jer evo već puno godin dana,
A od tebe glasa ni spomena!
Ili ti je grlo prisušilo,
Ili puknule gusle javorove,
Ili uvehlo srce u junaka,
Oli plačeš svoje mlade dane,
Kad si braći pisme popivao
Od hrvatskih knezova i bana,
Kako li su vojske vojskovali
I ratove ljute dobivali,
A danas jim ni spomena nima,
Jer sinovi žensko srce nose,
O boku jim rogovilja ¹⁾ vidi
Mjesto ljute sablje dimiskinje,
Oli te ljuta smrteca prevarila?
Al ako si u životu, brajane,
Na noge se, Milovane starče!
Ti pomladi to srce junačko,
Složi žice guslam javorovim,
Pak zapivaj, što te grlo nosi,
Da te čuju hrvatske države
Do Ljubljane grada bijeloga:
Što se ono u Hrvatih sbilo,
Što su oni bubnji i svirale,
Što su one puške i topovi,
Što su oni Zagrebom kresovi,
Što je onaj vrisak do nebesa,
Što je ona vojska mladenačka
Po Zagrebu i okolo njega?
Ili krune za kraljestvo kralja,
Ili pobiše dušmanina ²⁾ ljuta,
Ili gredu na Bosnu ponosnu
Da sestruje toj krvavoj Liki?“
Kad Milovan bilu knjigu primi,
Od radosti britke suze roni,
Britke suze plača staračkoga;
Pak Milovan staro srce mladi,
Pak Milovan nove gusle hvata
Te pridesi žice i tetivu
I zaori što ga grlo nosi:
„Radovane, moja željo živa,
Što virova da sam poginuo,
Ta neznas li, da od Boga nadješ,
Dokle bude jada i nevolje,
Dokle bude diké i veselja
Po hrvatskih starih banjinah,
Da će živit starče Milovane
I junačke pisme izvoditi?
Pak da neznas, crn ti obraz bio,

Čemu ona vojska mladenačka,
Čemu oni gosti odabrani,
Čemu oni bubnji i svirale,
Čemu oni Zagrebom kresovi,
Čemu one puške i topovi,
Što li se je u Hrvatih sbilo
Sred Zagreba grada bijeloga?
Niti krune za kraljestvo kralja,
Niti pobiše dušmanina ljuta,
Niti idu na Bosnu ponosnu.
Da sestruje toj krvavoj Liki;
Već da čuješ, pobratime dragi,
Dodjose nam umjetnice vile
Sred Zagreba korak uhvatiše,
Učiti će umjeći Hrvate —
Jedna nosi od pravice miru,
Kazivat će pravdu i pravicu;
Druga znabe čare svakojake,
Učiti će tanke mudroljice,
Treća nosi trave vidarice,
Vidati će rane u junaka;
A četvrta vedro nebo kaže,
Vedro nebo pak tu crnu zemlju,
Učiti će božje namišljaje,
Kazivat će što priroda snuje,
Kako kupi a kako rastavlja;
I još druge vile planinkinje,
Što jih posla Kraljeviću Marko,
Jer već nije na sablji junaka,
Da pouče hrvatske sinove,
Kako li će krunu sačuvati,
Kako li će dušmane pobiti,
Kako li će Bosnu pridobiti,
Da se sljube braća jednokrvna,
Da se slože hrvatske države.
Zato oni Zagrebom kresovi,
Zato oni bubnji i svirale,
Zato one puške i topovi
Šenluk ³⁾ čine hrvatska gospoda,
Šenluk čine, rujno vince piju,
Izvajaju igre svakojake
I igraju kola divojačka.
U sboru su zemlje gospodari,
I biskupi rimskoga pastira
I vladike crkve pravoslavne
I velika mladenačka vojska,
Što će dvorit planinkinje vile;
U sboru su Nimei i Ugarci,
Iz Talije gosti poštovani,
A i mnogo slovinske gospode,
Što dojdose pozdravit nam vile
I viditi Zagreb grade bili
Za ovoga dana gospodskoga.
Ali slušaj, starče Radovane,
Kada bilo noći u ponoći,
Umukoše bubnji i svirale
I junačke glasne davorije,

Ja izšetah niz to polje ravno,
Prema Savi, vodi valovitoj,
I vidih ti čudo nevidjeno:
Na vedru se nebo prolomilo,
U njem kleče naši mučenici,
Berislavi, Zrinski, Frankopani
I množina inijeh junaka,
Što umreše zemlji za slobodu,
A čelo njih ponosna banica,
Katarina ona žena divna,
I svi sklone prekrstiše ruke

Te se mole Bogu velikomu:
Da nam dilo dobre sriće bude,
Da uspiju vile umjetnice
Naučiti tajinstvena čuda
I mudrice kujige starostavne
I obranit zmožnu kraljevinu,
Njoj na čelu kralja gospodina.—
Još se divna nenagledah čuda,
Zatvori se ono vedro nebo —
I bi noječ danu na uranka,
Kad će sinut sa iztoka sunce.“

Franina i Jurina.

Fr. Kamo to, Jurino!
Ju. Prodal sam vino, pak grem iskat
meštre.
Fr. Ča misliš, ča zidat?
Ju. Popravit ću malo kuću, da ju bude
lepše videt — da istinu rečem, već se
i meni istomu gujusi.
Fr. Hvala Bogu, da si već jedanput i ti
k pameti prišal!

Ju. A ča ćeš! već sam skusil sve na ovom svetu — i gospodi za
duge sto po sto plaćat, i igrevat i pijančevat i stradat itd.;
a sad sam spoznal, da je špar za kmeta najbolja letina i
najpametnije gospodarstvo!
Fr. Borme imaš pravo!

D o p i s i.

Iz donje Istre.

Tada, kad bihu po dolnjoj Istri razvržena občinska pogla-varstva iliti podestarije, po svih skorom selih, izvan nekojih, kako Kanfanaru, Zminju i Barbanu, gdi su još ostale, složile su se s gradi, ili pod nje metnule, kao pod Pulu, Vodnjan, Pazin i Labinj. U tih, kako se u obće zna, ljudstvo je posve talijansko. A u selih su bez razlike Slavljani po rodu, govoru, običajih i odići. Zvadem nekoja sela, kako Sanvičenti, Zminj i jošter nekoja ter nekoja, imadu kadi ter kadi Krujelinah, i med timi kakova preobučenea, i to je sve. Slavjan Istrijski uzdrža čisto sve svoje narodne i domaće stvari, što mu jih njegovi stariji ostaviše, kao jezik, navadbe i obuču, jer on govori: „Nosi postolac kako i tvoji otac!“ Takodjer i vjeru kršćansku, neoskvrjenu uzdržaše, izvan što su otrovali kadi ter kadi Šarenjaci, preobučenci, koji su došli iz soldačstva, i nekoji Krujeli, koji nose bradu po prju, hodeći po stopah poznatoga staroga prčine, ostalo pako, hvala Bogu, je još čisto.

Nanjera rečenog sjedinjenja bila je, kako što se je tad na sva usta govorilo, da postane jedno stado i jedan pastir. Neg borme Slavljan Istrijski je tvrd, ljubi domaći govor, navade, i obuču, on neće da jih pusti „mi ćemo po našu“, pravi. Što je pak imanja, on je strpljiv, pusti si ga oteći, kao vuk lov iz ustih od lisice šegave. Neg ako oči otvori i počne poznavati, tad nemeći s njim bite, jer će ti zadnji zub pokazati.

Posle onoga sdruženja, sela su po dolnjoj Istriji tako zapušćena po sve, a osobito što je načinem putevah i škole, da već biti nemože. Gotovo se može reći, kako isti zapust il nemarnost svedoče, da javno dobro gospodara ovdí nema.

Mili Bože! ako ideš po naših putih izvan čest, bilo ljeti bilo zimi, treba ti imati sto očiuh da na sve paziš, i tad neznadeš kadi ćeš položiti nogu, hoćeš li u vodu, ili u blato, ili na leticu, i hoćeš li, ako je plot blizu, čuvati kapu na glavi, da ti ju ne odnije drača il kupina, ili ga, da ti oči, ili uši, ili lice negrebe; il ćeš opet čuvati kurel, ili gaće, da ti jih nerazdrpa, i tak ti se sгоди, da ili okaljan ili razdrpan kući dodješ, il pak jedno i drugo.

Po selih zimi od blata i kaljužah po putih, a batah pred kućami nemože se postupati, ako je pak vrie me južno, moraš rad smrdeža nos zatikati. Zašto se pa to nepopravlja i čisti ili za plaću il na rabotu? a da borme! nekoji prave, da zato plaćaju adicionala, ter da sbog toga nemože il nesmi im zapoviedati robotu, a po svom hotenju, neće da idju, kao da bi tobože drugomu, a ne sebi napravljili; dakle šta će im? Zašto se pak nećini popraviti za plaću? Kažu da je treba prvo po gradih načinjati. Didu, i *schiavi sono avvezzi*, trpiti i živiti u smradu i nenačimbi, jer kadi ter kadi u nekojih mjestih, po leti piju i vodu, gde im se krmak kupa. Onda rekoh prije istinu živu, da javno dobro ili imanje skupno med nami siromaškimi skrbnika nima!

A škole su se skorom zatrle po selih, potle su ih oteli izpod oblasti redovništva. Ako bi kô rekao da je to laž, nek stane brojiti sela počamši od Promontura najdolnjega, pa uek ide gore tja do

Zminja: koliko će ih naći s učiteljima? Na prste bi jih pobrojio! Ter sad popi po selih nemogu učiti kao i prvo. A što Šarenjaci o tom mniju? Kada su nekoja sela molbeno pitala, kad nemogu imati školu s učiteljem, da bi naredili, da im pop uči djetca. Znate li sta su im odgovorili? „Dall'istruzione di un prete non si verrebbe a trarre alcun frutto.“ Razumite li? Dakle vole, da nitko ne uči, nego da nči pop. Zašto? Zato da djetca ostanu tupa i neotesana. Tako tupa i neotesana mogu lahko premitati na koju stran hoće, onda vele „è uno schiavo“ i kad ovo reku, dokažu sve što nezna sebe istog i svoju korist.

● cvati i plodu.

(Prevadja Aifred Oreškovič.)

IV. Vjetar i cvati.

Zrak igra u naravi veliku i moćnu ulogu. U zraku sve živi, u zraku svega nestaje. On nosi zemetke života i zemetke smrti u sebi te je tako put od smrti k životu i od života k smrti. Nedopire li zrak do živućeg bića, tad ono pretrne; nedopire li zrak do mrtvog bića, tad se isto okameni. Gdje pako zrak slobodno djeluje, ondje uzdržuje djelatnost života te čini, da umrlo iztruhne, da uzmogne od njegovih djelovah opet nov život postati.

Ništa manje nego sam zrak, važno je i njegovo gibanje, strujanje zraka — vjetar naime. On obavlja u naravi službu, koje oko nemože vidjeti, već izpitujući duh samo slutiti. Vjetar donasa toplina i vlagu od mjesta do mjesta; vjetar izjednačuje opreke na vasionom svijetu. Vjetar razpršuje naš dah, koga izdišemo, da se nebi okužio zrak te donosi friške, zračne struje, da ne udišemo opet ono, što smo izdimali. Vjetar donosi zrak, kog smo izdahnuli i koji bi bio otrov po ljude i životinje bilinam, koje upravo od tog zraka uspijevaju. Vjetar nosi sa sobom zrak, koga biline izdišu te mieša njegove sastojine, da uzmognu čovjek i životinja imati novi dah. Bez vjetra bi se čovjek i životinja u svom vlastitom parokrugu (atmosfera) udušili; bez vjetra poginula bi bilina; bez vjetra bi velike rijeke, rieke i vrela presahnula; bez vjetra bi se more pokvarilo te bi po cijelom svijetu vladala smrt.

Pak u svojoj velikoj, blagoslovljenoj djelatnosti na velikom svijetu ne zaboravlja vjetar ni na malenu cvat, koja na njegovu pomoć čeka; jer vjetar drma stabli drvećah i stablikami travah te jih budi od tihog, biljevnog sna; pak kad vjetar u tihoj, svibanjskoj noći nadodje, potresu se cvati stabilah te puštaju, da se razpukne pokrivalo dozrielih prašakah, a oplodjujući prašak cvati se razsiplje, da uzmogne brzo do pestića doći, ako je blizu ili da ga vjetar sa sobom ponese, ako neima nikakove ženske cvati, koja prima pelud. Pa vjetar i taj maleni posao točno ovršava. Na svom putovanju po zemlji uzima on od bilinah, koje imadu samo mužke cvati pelud u svoje okrilje, nosi ju na daleko i široko te razsiplje na sve krajeve. Pak buduć su prašci jako lahki, a vjetar jako silan to on nosi mnogo milijunah ovakovih prašakah na svojih moćnih krilih, siplje jih po svuda na zemlji te tako dospiju prašci takodjer do onakovih bilinah, koje imaju djevičanske cvati te čekaju na prisivca, da izlije vrhu njih materinski blagoslov.

Pa taj materinski blagoslov neuzmanjka. Vjetar preuzimlje taj pošao svatbenih podvozah (Hochzeits-Equipagen) te se vozi sa zaručnikom ma bilo i preko mora k čekajućoj zaručnici. Reci, mili čitatelju, hoćeš li se još srditi na vjetar, radi kog te u tamnoj noći hvata zima, kad promišliš, da ne brza uzalud i da imade obaviti mnogo velikih posalah na ovoj zemlji, pak da u neizmerno velikom poslu izkazuje usluge tim, što putuje od cvati do cvati te prouzrokuje ženitbe, kojih nebi bez njega skoro sasvim biti moglo.

Jest veliki su putevi, koje vjetar u tu svrhu poduzimlje. U bilinskom vrtu u Berlinu nalazi se bilina sa ženskom cvati, koje (biline) se muž nalazi samo u Americi, pak i k toj djevičanskoj cvati donasa vjetar svake godine zaručnika te presađjuje ovdje

rod, koga je samo čovječiji izpitujući duh, da zadovolji svojoj znatizeljnosti, iz dalekog kraja amo donio.

Tako je dakle vjetar sjajni svatbeni naručevnik, koji izposluje mnoge ženitbe.

Nu i vjetar imade u tom poslu nekoliko natjecateljah, koji mu se u posao miešaju i ove hoćemo odmah nčiti poznavati.

Različite viesti.

* Nj. visost nadvojvoda Ranieri, propustovao je prošlih danah ovud na Pazin, da pregleda tamošnje domobrnce, odkud je krenuo u Dalmaciju.

* Namjestnik, barun Pino, odisao je u Beč, da kao zastupnik siede na svoje mjesto u carevinskom vieću.

* Zagrebačko i praško sveučilište. Dne 19. oktobra je gosp. Höfler, profesor poviesti na pražkom sveučilištu, kako čitamo u jednom Primorčevu dopisu iz Praga, počeo svoje predavanje ovimi riečmi: „Gospodo! prije nego predjemo na predmet, valja nam se sietiti jedne okolnosti, koja je uzko skopčana s današnjim danom i s pražkim sveučilištem. Danas se otvara jedno novo sveučilište. Otvaraju ga Hrvati u svojoj sredini u Zagrebu. Kolika je to dobrobit po Hrvate, uvidite lahko, ako svatko za se odgovori na pitanje: što bi bilo od Česke da nije praške univerze (sveučilišta)? Mi nemožemo Hrvatom nego čestitati na tom koraku! Dao Bog, bio na dobrobit toga maloga al slavnoga naroda na jugu našega carstva! Sveučilište praško ima se tomu tim veće radovati, što je odgojilo jur mnogo sinovah toga naroda! Prvi rektor novog sveučilišta, njegova velemožnost M. Mesić, znameniti historik hrvatski, djak je ovog sveučilišta! Ponosim se, što bijaše on moj djak, moj marljivi djak, kao što bijahu marljivi svi Hrvati, koji su za mene učili!“ — Liepa je ovo čestitka sveučilištu zagrebačkomu, liepa pohvala njegovu velemožnomu Rektoru i liepa svjedočba djakom Hrvatom od profesora Niemca, koji se nikomu rado neklančaju. Dao Bog, proslavili se djaci Hrvati i u svojem domu, pa uz sebe digli na glas i svoje domaće sveučilište!

* U kranjskomu saboru podpisaše svi narodni slovenski zastupnici, izuzam Dra. Razlaga upit na vladu glede ponjemčivanja školah. Vlada, vele narodni zastupnici, ide dvojakim putem u ponjemčivanju škole; povredom ustava znala si je u zemaljskom školskom vieću stvoriti počudnu većinu, koja joj pomaže u germanizovanju srednjih i pučkih školah. Drugim sredstvom iztiskuje iz Ljubljane u druge krajeve sve činovnike u brzozavnom i poštarskom uredu. Njemački zastupnici pratili su čitanje upita nepovladajućim podsmehivanjem.

* Kuće za uboge obitelji. Dne 19. oktobra otvorilo se u Gradcu više kućah, pod imenom Franje Josipa I., za one uboge obitelji, koje nemogu snagati stanarine, i to milostinjom, što ju je novčić po novčić sakupilo društvo gradačkih gospodjah, medju kojimi nam je bilo spomenuti i vrlo gospodju Kopecku, rođenu Štrpinku iz Pazina. Dao Bog ugledale se gospodje i po naših gradovih u takove liepi i dični izgled kršćanske ljubavi.

* G. Edmunda Kovačić povodom otvorenja hrv. sveučilišta Franje Josip I. poslao je svotu od 300 for. s namjerom, da se od toga tečajem trijuh godinah daje podpora po 100 for. jednom čestitu slušatelju filozofskoga fakulteta.

☞ Molimo na-e p. n. predbrojnice, koji nam predplatu duguju, da nam ju izvole poslati što prije, jer nam treba za tiskarinu.

☞ Današnjemu broju je dodan prilog o „Slaviji“, uzajemno osjegurateljnoj banki u Pragu, koju mi i ovom prilikom preporučujemo što toplije našim čitateljem.

Ték Novacah

polag Borse u Trstu od 16 — 30 Oktobra 1874.

NOVCI	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	—
Čarški dukati (cokint)	5.24 ¹ / ₂	5.23	5.23	—	5.23	5.23	5.22 ¹ / ₂	5.22	5.22 ¹ / ₂	5.22	—	5.22	5.22 ¹ / ₂	5.22 ¹ / ₂	—	—
Napoleoni	8.80	8.88 ¹ / ₂	8.88	—	8.90	8.90	8.87 ¹ / ₂	8.88	8.88 ¹ / ₂	8.89	—	8.89 ¹ / ₂	8.95 ¹ / ₂	8.91 ¹ / ₂	—	—
Libre Inglesko	11.11	11.13	11.13	—	—	—	—	—	11.16	11.16	—	—	—	—	—	—
Srebro priđ (aggio)	104.50	104.35	104.25	—	104.25	104.35	104.25	104.25	104.50	104.50	—	104.50	105. —	105. —	—	—

„S L A V I J A“

uzajemno osjeguravateljna banka u Pragu.

Kratak izvadak

iz

računskih zaključaka i poslovnih izvješća za godinu 1873.*)

Odsjek I.— II. Osjeguranje glavnica i prihoda za života i poslije smrti.

Broj učestnika 16.121. — Osjegurana svota fr. 8,261,503.—. Zaklade za pričuvu i jamstvo fr. 363,645.90 nč. — Pričuva dobitaka fr. 148,509.06 n. — Razdjelak učestnikom od godine 1869. 48% pripadajućih na godinu 1874 premija. — Plaćene i višeće štete za 1873. fr. 28,299.89 nč.

Odsjek III. Uzajemne baštinske zadruge.

Broj učestnika 17.162. — Upisana glavnica fr. 7,281,536.50 n. — Imovina (pričuva) uključeno 4% kamate fr. 856,242.75 n. — Pričuva dobitaka fr. 56,177.13 n.

Vjeresijske zadruge.

1. Vjeresijska zadruga. Zajmovi za jamčevine državnim, obćinskim i sukromnim činovnikom, koji se barem sa 1000 f. glavnice osjegurase kod „Slavije“ za slučaj smrti.

Broj učestnika 191. — Svota zajmova fr. 82,806.—. — Pričuva fr. 1,275.65 nč. — Prijavljeni gubitei na jamčevinah fr. 656.—.

2. Vjeresijska zadruga. Zajmovi i predjmovi učestnikom II. odsjeka, koji se barem sa 500 fr. osjegurase kod banke „Slavije“ za slučaj smrti. Broj učestnika 288. — Svota zajmova fr. 169,670.—. — Pričuva fr. 1,967.59 n. — Nikakovi gubitei, jer se nepravilni zaživotni prinosi od fr. 5,674.14 n. odnosno fr. 1,848.72 n. pokriše životnimi sjegurnicama (policami), dobljenimi iz pričuvene zaklade.

O primanju u vjeresijske zadruge odlučuju njezini odbornici i upravno vieće.

Odsjek IV. Osjeguranje proti požarnim štetam.

Broj sjegurnica 84,516. — Osjegurana glavnica 69,113,290.—. — Premije za 1873 fr. 122,114.20 n. — Pričuva u plaćenih premijah fr. 225,872.42 n., u prihvaćenih premijah fr. 630,417.79 n. — Namredne pričuve fr. 24,302.32 n. — Plaćene i višeće štete uz troškove za 1873. fr. 253,540.81 n.

Od postanka odsjeka IV. (1870. do uključivo 1873.) podijelilo se 50 obćina vatrogasnim spravami i to sve sredjkami o četiri kolesa u vrijednosti po fr. 500.

Sveza mlinarska u odsjeku IV. Broj učestnika 1327. Osjegurana glavnica fr. 6,235,710.—. — Pričuva 120,367.97 n. — Plaćene požarne odštete u godinah 1070—73. fr. 91,293.57 n.

Odsjek V. Osjeguranje proti štetam od tuće.

Broj učestnika godine 1873. 13,415. — Osjegurana glavnica fr. 15,059,400.—. — Premije 266,487.38 n. — Pričuva fr. 25,136.59 n. — Plaćene i višeće štete uz troškove za 1873. fr. 291,792.31 n.

U prvaj petgodišnjoj dobi platila banka „Slavije“ odšteta u iznosu fr. 1,012,739.72 n. Zaklade za pričuvu i jamstvo iznose fr. 1,550,986.98 n., u koje se nebroje prihvatom zajamčene premije u požarnom odsjeku iznoseće fr. 630,417.79 n.; imovina banke dostignu po priklopljenom potankom izkazu na koncu prošle godine do fr. 1,235,379.04 n. ugledeći na zaostale kod članova i raznih bankinih organa tražbine iznosom fr. 331,257.12 n.

Uzajmljene gotovine 46oricu predjmoenica iznose od 25. lipnja 1874. fr. 449,114.72 n.

*) Na zahtjev šije ravnateljstvo obširno poslovno izvješće ujedno s potanjim računskim zaključkom bezplatno.

Obća bilansa za 31. prosinca 1873.

sastavljena na temelju posebnih bilansa svih odseka banke „SLAVIJE.“

DATA

IMATI

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Janstvo utemeljitelja odsjeka IV.	3,420											
„ V.	19,414	26	22,884	26					5,400			
(otovine središnje blagajne „Slavije“ Odsjek I—III. fr. 67,902.88									24,600			30,000
IV. „ 7,611.86												
V. „ 317.06												
Gotovine uložene: kod obrtnih banke za Česku i Moravsku u Pragu	75,831	80							68,445	86		
odsjek I—III. fr. 16,804.22												
„ V. „ 226.78												
„ kod česte pučke banke u Pragu odsjek I—III. fr. 6,766.93												
IV. „ 12,900.74												
V. „ 29.79												
„ kod 20 predložnionica u Českoj i Moravskoj	17,031	00							30,677	51		93,128
Odsjek I—III. fr. 281,610.24												37
IV. „ 1,164.43												1,112
V. „ 1,389.90												412
Vriednosni papiri, predložnionici i zajmovi:												196,274
razni vriednosni papiri po tečaju za 31/12 1873												31
Odsjek I—III. fr. 285,388.67												
IV. „ 9,720.46												
V. „ 4,262.52												
Eskomptovane mjenice odsjek III.	249,366	65							2,032,760	32		
Zajmovi na nekretnine odsjek III.	111,127	78										
Zajmovi na vriednosne papire odsjek III.	15,000											
I. vjersijskoj zadrugi odsjek III.	51,203	86										
II. „ 71,647		06										
na sjegurnice odsjek I—III.	182,269	20										
Jamčevina za najamnu glavnomu zastupničtvu u Brnu	3,299	26										
odsjek I—III.	617	75										
Nepokretna br. 978—II. Plateži do 31/12 1873. Odsjek I—III.												
Našastar: Uredsko pokaično, tiskanice, knjižnica, papirni agentura,	10,464	70										
katastralni zemljokazi i statistički materijal. Odsjek I—III.	12,908	58										
„ V. „ 2,121.58												
Utemeljiteljni i ustrojni troškovi i nagrada za dobavn odsj. I—III.	59,123	15										
IV. „ 30,967		27										
V. „ 358		34										
Zaostale iradžine:												
„ kod glavnih zastupničtva. Odsjek I—III. fr. 54,497.94												
IV. „ 135,200.83												
V. „ 31,681.59												
„ kod podčinjenih zastup. ravnateljstva. Odsj. I—III. fr. 51,171.10												
IV. „ 24,155.61												
V. „ 4,979.55												
„ kod zavoda za uzvratno osjegurujnje. Odsj. I—III. fr. 162.96												
IV. „ 50,988.88												
V. „ 1.79												
„ kod raznih. Odsjek I—III. fr. 57,041.18												
IV. „ 4,330.28												
V. „ 4,295.69												
„ kod učestničká odsjeka III. za neizplaćeno upravno poslovanje	67,266	18										
„ kod učestničká I. vjersijske zadruge za neizplaćene zaživotne	2,747											
prinosi												
„ II. „ za neizplaćene zaživotne	2,752	92										
prinosi												
„ kod učestničká odsjeka IV., razruda 4. n)	5,674	14										
„ 3,371		64										
Prenijske mjenice odsjeka IV.	630,417	79										
„ 23,621		28										
Pričuva odšteta od uzvat. osjeg. na višeće štete odsjeka IV.	3,971	75										
Pričuva premija uzvratna osjeguravanja odsjek II.	9,105	30										
IV. „ 271,910		14										
												284,015
												44
												2,750,162
												96

S pojedinih bilansami sraunjeno i suglasno pronadjeno.
M. Pokorný, revisor.
F. Čitbor, revisor.
J. Otto, revisor.

Ant. Micsoch, glavni knjigovodja.

1875

Izkaz imetka uzajemne osjguravateljne banke „Slavije“ u Pragu

za 31. prosinca 1873.

Kolikoća	Stvar	Odsjek	Tečaj		Vrijednost	
			31. prosinca 1873.			
A. Vriednostni papiri.						
32	Založni listovi hypothekarne banke za kraljevinu Česku	I—III.	86	167,786	—	
50	Dionice česko-moravsko obrtne banke	„	79	2,528	—	
30	Dionica gospodarske vjeresijske banke	„	131 ¹ / ₂	6,575	—	
	„ I. česko-moravske tvornice strojeva	„	75	2,250	—	
1000	„ I. česko-moravske obće uzvrat. osjguravateljne banke	„	40	35,294	12	
	„ I.	IV.		4,705	88	
39	Državnih zadužnica od g. 1860 po fr. 500	I—III.		10,954	15	
	„ „ „ „ „ „ „	IV.	103 ³ / ₄	5,014	58	
	„ „ „ „ „ „ „	V.		4,262	52	
30	Dionica šestero česko-mor. sladornica	I—III.		6,500	—	
	Naručbe repe	„		3,496	40	249,366 65
B. Gotovine.						
	U predjmovnici u Benešovu	I—III.		10,000	—	
	„ „ u Karlínu	IV.		7,379	55	
	„ „ „ „	V.		144	93	
	„ „ „ Klatovih	I—III.		190	58	
	„ „ „ Libnju	„		6,000	—	
	„ „ „ Lešu	„		5,000	—	
	„ „ „ Olomucu	„		1,500	—	
	„ gospodarskoj središnjoj predjmovnici u Olomucu	„		6,864	32	
	„ štedionici u Velikoj Meziríci	„		5,000	—	
	„ predjmovnici u Planu	„		2,000	—	
	„ „ u Plzju	„		8,000	—	
	„ česko-moravskoj obrtnoj banki u Pragu	„		51,655	15	
	„ „ „ „ „ „ „	V.		16,804	22	
	„ českoj pučkoj banki u Pragu	„		226	78	
	„ „ „ „ „ „ „	I—III.		6,766	93	
	„ „ „ „ „ „ „	IV.		12,900	74	
	„ „ „ „ „ „ „	V.		29	79	
	„ obćoj predjmovnici u Pragu	I—III.		14,904	96	
	„ predjmovnici sv. Vjenceslava u Pragu	„		6,253	74	
	„ prvog građanskoj predjmovnici u Pragu	„		8,229	40	
	„ malostranskoj predjmovnici u Pragu	„		20,105	31	
	„ predjmovnici u Presticah	„		10,000	—	
	„ „ „ Prikazu	„		15,000	—	
	„ „ „ Prostjejuvu	„		6,137	82	
	„ „ „ na Smihovu	„		34,579	99	
	„ „ „ „ „ „ „	IV.		1,019	50	
	„ „ „ „ „ „ „	V.		1,149	32	
	„ obrtnoj zadruzi na Smihovu	I—III.		3,000	—	
	„ predjmovnici u Smržicah	„		10,000	—	270,843 03*)
C. Razni imetak.						
	Predjmovi na vriednostne papire	I—III.		51,203	86	
	Hipotekarne tražbine	„		15,000	—	
	Odbitak bankovriednih (bankföhiger) mjenica	„		111,127	78	
	Zajmovi na sjegurnice banke „Slavije“	„		3,299	28	
	Zajmovi I. vjeresijskoj zadruzi	„		71,647	06	
	„ II.	„		152,269	20	
	Nepokretnina br. k. 978—II. Odplata do 31. prosinca 1873.	„		234,790	38	639,337 56
	U blagajni 31. prosinca 1873.	I—III.		67,902	88	
		IV.		7,611	86	
		V.		317	06	75,831 80
	Ukupno					1,236,379

*) Dne 25. lipnja 1874. dostigoše uzajmljene svote 46orici predjmovnica svotu 449.114 fr. 72 nvč.

M. Pokorný,
revisor.

Fr. Ctibor,
revisor.

J. Otto,
revisor.

Ant. Mlezoch,
glavni knjigovodja.

Upravno vieće:

Ivan grof Harrach, predsjednik. Dragutin Židlický, podpredsjednik.
A. Čerych, A. Cifka, JUDr. Ivan Jerábek, profesor F. V. Jerábek, K. P. Kheil jun., Em. Kittl, JUDr. Josip Milde,
Teodor Mourek, Vjenceslav Nekvasil, Rudolf Novák.

Ravnateljstvo:

JUDr. Josip Milde.

JUDr. Ivan Jerábek.

K. P. Kheil jun.

Franjo Novak, generálni tajnik.